

“Интеллектуаль үсеш” Сериясе

Г.Е. Сычёва

МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЫТӘГЕ
БАЛАЛАРНЫҢ
ЭЛЕМЕНТАР МАТЕМАТИК
КУЗАЛЛАУЛАРЫН
ФОРМАЛАШТЫРУ

1нче уку елы
ДӘРЕС КОНСПЕКТЛАРЫ

Перевод с русского Г.Ф. Юсуповой

Мәскәү
2012

ББК 74.102

С 95

Сычёва Г.Е.

С 95 Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның иң гади математик күзаллауларын формалаштыру (1 нче уку елы): Дәрес конспектлары / Русчадан Г.Ф. Юсуповой тәрж. – М.: Национальный книжный центр, 2012. – 104 б.

ISBN 978-5-904827-83-0

Сезнең игътибарыгызга мәктәпкәчә яшьтәге балаларның иң гади математик күзаллауларын формалаштыруга юнәлтелгән комплект тәкъдим ителә, аңа дәрес конспектлары, баланың эш дәфтәре, дәресләрне үткәрү өчен кирәкле булган күрсәтмә һәм тарату материаллары керә.

Дәресләрне планлаштыру, оештыру һәм үткәрү буенча тәкъдимнәр автор тарафыннан “Балалар бакчасында тәрбия һәм укуыту программалары” һәм “Истоки” программасы таләпләрен исәпкә алып төзелде.

Мәктәпкәчә тәрбия учреждениеләре укуытучыларына (педагогларына) адресланган бу комплектны ата-аналар һәм өйдә тәрбияләүчеләр дә файдалана ала.

ББК 74.102

ISBN 978-5-904827-83-0

© Г.Е. Сычёва, 2010

© Оформление. ООО «Национальный книжный центр», 2011

© Перевод. Г.Ф. Юсупова, 2011

Календарь план

Сентябрь

Беренче ике атна: адаптация чоры, балаларны тикшерү, диагностик карталарны тутыру.

1 нче дәрес. Тема. Бер, берничә.

2 нче дәрес. Тема. Зур, кечкенә.

Октябрь

3 нче дәрес. Сулда, унда, уртада.

4 нче дәрес. Озын, кыска .

5 нче дәрес. Предметлар төркемнәрен саннары буенча чагыштыру.

6 нчы дәрес. Шулкадәр, тигез.

Ноябрь

7 нче дәрес. Икегә кадәр санау.

8 нче дәрес. 2 санының составы.

9 нчы дәрес. Бер пар.

10 нчы дәрес. Түгәрәк.

Декабрь

11 нче дәрес. Киң, тар.

12 нче дәрес. 1 һәм 2 цифрлары.

13 нче дәрес. Иртә, көн, кич, төн.

14 нче дәрес. Өчкә кадәр санау.

Гыйнвар

15 нче дәрес. 3 санының составы.

16 нчы дәрес. 3 цифры.

17 нче дәрес. Өчпочмак.

18 нче дәрес. Биек, тәбәнәк

Февраль

19 нчы дәрес. Дүрткә кадәр санау.

20 нче дәрес. 4 санының составы.

21 нче дәрес. 4 цифры.

22 нче дәрес. Квадрат.

Март

23 нче дәрес. Күбрәк, азрак, шулкадәр.

24 нче дәрес. Күбрәк, азрак, шулкадәр.

25 нче дәрес. Элегрәк, соңрак, башта, соңыннан.

26 нчы дәрес. Бишкә кадәр санау

Апрель

27 нче дәрес. 5 санының составы.

28 нче дәрес. 5 цифры.

29 нчы дәрес. Турыпочмаклык.

30 нчы дәрес. Озынча түгәрәк (овал).

Май

31 нче дәрес. Алда, артта, арасында.

Математик ял. “Саннар патшалыгындагы кызыклы мажаралар”.

Соңгы ике атна: балаларны тикшерү, диагностик карталарны тутыру.

Диагностик карта

Нәтижеләр шартлы билгеләр ярдәмендә теркәлә:

– бирем мөстәкыйль рәвештә үтәлде «+»,

– бирем укытучы ярдәмендә үтәлде «±»,

– бирем үтәлмәде «-».

Укытучыга искәrmә ясау өчен өстәмә юл бирелә.

Фамилия, исем _____

Туу датасы _____

Психоневролог нәтижәсе _____

Логопед нәтижәсе _____

Тикшеренү датасы _____

I. Конструктив праксис

1. Пирамида _____

2. Үрнәге белән бергә кисү өчен бирелгән рәсем.

	ике өлештән	өч өлештән	дүрт өлештән
Предметлы			
Сюжетлы			

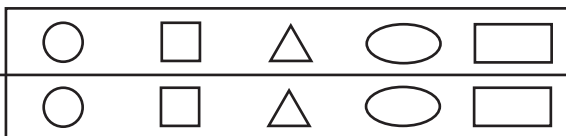
3. Кисү өчен үрнәксез бирелгән рәсем.

	ике өлештән	өч өлештән	дүрт өлештән
Предмет			
Сюжет			

4. Кысалар-кыстыргычлар _____

II. Геометрик фигуралар

Исемнәрен әйтә

Күрсәтә

III. Төс

1 нче төркем

	кызыл	сары	яшел	зәңгәр	ак	кара	көрән
Исемнәрен әйтә							
Күрсәтә							

2 нче төркем

	алсу	кызылгит	күк	шәмәхә	соры
Исемнәрен әйтә					
Күрсәтә					

IV. Санау

1. Туры _____
2. Кире _____
3. Тәртип саны _____
4. Исәпләү аперацияләре _____
5. Цифрларны белү _____

V. Предметларның нисбәтен билгеләү

1. Тигез _____
2. Шулкадәр _____
3. Күбрәк _____
4. Азрак _____

VI. Пространствода ориентлашу

1. Уң һәм сул кул _____
2. Уң якта (уң якка) _____
3. Сул якта (сул якка) _____
4. Алда (алга) _____
5. Артта (артка) _____
6. Өскә _____
7. Аска _____

VII. Вакыт исәбен белү

1. Иртә _____
2. Көн _____
3. Кич _____
4. Төн _____
5. Кыш _____
6. Яз _____
7. Жәй _____
8. Көз _____

VIII. Предметларны чагыштыру

1. Зур һәм кечкенә _____
2. Биек һәм тәбәнәк _____
3. Киң һәм тар _____
4. Озын һәм кыска _____

IX. Урын-вакыт килешен куллана белү

X. Санның исем белән кулланышы

1. Микъдар саны _____
2. Тәртип саны _____

Шартлы билгеләр

D₁ – предметлы һәм сюжетлы рәсемнәр, цифрлар, математик тамгалар – кара «Формирование элементарных математических представлений у дошкольников. 1-й год обучения: Демонстрационный материал».

P₁ – предметлар сурәтлэнгән карточкалар, цифрлар, математик билгеләр, символлар – кара «Формирование элементарных математических представлений у дошкольников. 1-й год обучения: Раздаточный материал».

 – укытучылар эзерлэгән рәсемнәр.

 – балаларның жавабы

ДӘРЭС КОНСПЕКТЛАРЫ

1 нче дәрес

Тема. **Бер, күп.**

Максатлар:

- “бер” һәм “күп” төшенчәләре белән танышу;
- чагыштыра белү күнекмәләрен арттыру, закончалыкларны билгеләү, гомумиләштерү;
- тоя белү хисен үстерү;
- танып белү процессларын (үзләштерү, игътибарлылык, хәтер, уй-фикер, сөйләм теле) үстерү ;
- гомуми һәм вак моториканы үстерү.

Жуһазлау:

- фланелеграф һәм магнит такта;
- шигырьгә карата рәсемнәр жыйелмасы: *агачлар, дуслар, тиен, кошлар, гөмбәләр* [Д₁];
- бер һәм берничә предмет сурәтләнгән рәсемнәр: *чәчәк, чәчәкләр, чырышы, чырышлар* һ.б. [Д₁];
- ике аш табыны сурәтләнгән рәсем [Д₁];
- поднос, төрле сандагы (бер – берничә) предмет белән тутырылган чүпрәк капчыклар (балалар саны буенча);
- эш дәфтәрләре, гади һәм төсле карандашлар (балалар саны буенча).

Дәрес барышы

1. . Темага кереш.

Фланелеграфта агачлар рәсеме. Укытучы шигырьне уку барышында фланелеграфка предметлар рәсемен беркетеп бара (☑ тамгасы белән билгеләнгән, текстта искә алынган).

- Дуслар очрашты
- Урман буенда ☑.

- Син нәрсә күрдең
Кара урманда?
- **Бер** жирән төлке күрдем,
Бер тиен ,
- Күп** кошчыклар ,
- Берничә** этәч гөмбәсен ,
- Урманда карап йөрдем.

Укытучы балаларның игътибарын фланелеграфка беркетелгән рәсемнәргә юнәлдәрә.

- Кыз урманда нәрсәләр күрде?

☺☺ *Балалар сорауга җавап бирәләр. Укытучы балаларның “бер” һәм “күп, берничә” саннарын исем белән дөрес кулланышын күзәтәп бара.*

- Урманда нәрсә һәм кемне күрергә мөмкин?

☺☺

Укытучы рәсемнәр күрсәтә:

бер чәчәк, чәчәкләр;

бер чырышы, чырышылар;

бер күбәләк, күбәләкләр;

бер керпе, керпеләр;

бер яфрак, яфраклар;

бер күркә, күркәләр;

бер имән чикләвеге, имән чикләвекләре;

бер гөмбә, гөмбәләр.

Балаларга сорау бирелә:

Син урманда нәрсә күрдең?

©© *Балаларның җаваплары тулы булырга тиеш:*

Мин урманда бер чәчәк күрдем.

2. Эш дәфтәрендә (ЭД) 1 нче бирем.

3. Предметларның нисбәтен билгеләү.

Укытучы, магнит тактага төшке аш өстәле сурәтләнган ике рәсем беркетә. Беренче өстәл — бер кеше өчен, икенчесе берничә кеше өчен әзерләнган.

– Сез өстәлдә нәрсә күрәсез?

☺☺ – Бер чынаяк, бер пычак һ.б.

– Бу төшке аш табынында ничә кеше ашый ала?

☺☺ – Бу төшке аш табынында бер кеше ашый ала.

– Бу өстәл өстендә сез нәрсә күрәсез? Кайсы предметлар күбрәк?

☺☺ – Бу өстәлдә берничә стакан, берничә пычак бар.

– Бу төшке аш табынында ничә кеше ашый ала?

☺☺ – Бу төшке аш табынында күп кеше ашый ала.

4. Динамик күнегү.

Зәңгәр күктә болыт ага.

Аяк очларына басып кулларын югарыга күтәрәләр.

Тау астында елга ага.

Чүгәлиләр, кулларын алга сузалар.

Иртән иртүк елгада

Басалар.

Ятымә тарта балыкчы.

Балык ятымәсен жыю хәрәкәтен ясыйлар.

Күп балык тоткан ул.

Кулларын як-якка жәяләр.

Ах!

Кычкырып әйтәләр.

Тәмле аш пешергән ул.

Ашны кашык белән болгату хәрәкәтен ясыйлар.

5. ЭД 2 нче бирем.

6. ЭД 3 нче бирем.

7. ЭД график күнегү.

8. Йомгаклау. Тотып карап, тоемлау хисен үстерү.

Укытучы поднос һәм тукумадан тегелгән кечкенә капчыкларны өстәлгә куя.

– Минем өстәлдә ничә поднос бар?

☺☺ – Өстәлдә бер поднос бар.

– Подноста ничә капчык бар?

☺☺ – Подноста берничә капчык бар.

Укытучы һәрбер балага берәр капчык алырга тәкъдим итә. Капчыкны ачмыйча, тотып карап, тоемлап капчыкта ничә предмет барлыгын әйтергә куша.

☺☺

2 нче дәрес

Тема. Зур, кечкенә

Максатлар:

- “зур”, “кечкенә” төшенчәләре белән таныштыру.
- предметларның зурлыкларын чагыштырырга өйрәтү.
- предметларны билгеләре буенча төркемләү күнекмәсен үстерү.
- танып белү процессларын үстерү.
- гомуми һәм вак моториканы үстерү.

Жиһазлау:

- фланелеграф һәм магнит такта;
- хикәягә карата рәсемнәр жыйелмасы: *йорт, эт оясы, эт, көчек, зур савыт, кечкенә савыт, зур сөяк, кечкенә сөяк.* [Д₁]; бер һәм берничә предмет сурәтләнган рәсемнәр: *яфрак, яфраклар, алма, алмалар* һ.б. [Д₁];
- уенчык куян, кәрзин;
- киселмә предметлар сурәтләре белән тутырылган конвертлар (балалар саны буенча);
- предметларның зурлыкларын чагыштыру өчен карточкалар белән тутырылган конвертлар (балалар саны буенча) [Р₁];
- эш дәфтәрләре, гади һәм төсле карандашлар (балалар саны буенча).

Дәрес барышы.

1. Темага кереш.

Укытучы хикәя укый, текстта очраган предметларны (тамгасы белән билгеләнган) фланелеграфка беркетеп бара. Балалар өченче жөмләдән башлап, укытучы сөйләгән хикәяне тулыландыралар.